

**Guntis Āboltiņš-
Āboliņš**
A/s RERE grupa
valdes
priekšsēdētājs

Izbeigsim birokrātisko lietvedību

Šodienas realitāte: apjomīgas korekcijas jau saskaņotos būvprojektos, iepriekš neplānoti papildu būvdarbi un attiecīgi – kavēti termiņi un papildu izmaksas. Tas ir uzskatāms rezultāts steigā lāpītajai būvniecības sistēmai un hroniski vājai projektēšanas kapacitātei.

Izeja – nozares sasāpējušās problēmas ir jārisina kompleksi. Tas nozīmē, ka procesā aktīvi darbojas visas būvniecībā iesaistītās puses: pasūtītājs, projektētāji, arhitekti, būvnieki, būvuzraugi un plašākā kontekstā – Ekonomikas ministrija.

Viens no Latvijas būvniecības sistēmas fenomeniem ir paviršība būvprojektos. Šī paviršība mēdz «paslidēt garām» ekspertīžu veicējiem un nozares procesu uzraudzītājiem. Kā izrādās, nozares normatīvajā regulējumā neeksistē stingra ekspertīžu veikšanas kārtība un saskaņā ar likumu ekspertīzes ir izdevīgāk veikt virspusīgi. Rezultātā pasūtītājs ar pilnu pārliecību par projektētāja paveiktā darba atbilstošu kvalitāti nodod projektu ģenerāluzņēmējam, kuram, tikai izstrādājot detaļu rasējumus ražošanas vajadzībām, ir iespēja konstatēt pieļautās kļūdas. Šāda sistēma ir laba augsne, lai apturētu jebkuru projektu, ja vien visas puses proaktīvi nekoncentrējas konstruktīvam problēmu risinājumam.

Eksistē otra galējība. Pārprastas un pārspīlētas kontroles dēļ Latvijā ar birokrātiskām metodēm tiek efektīvi bremsēti projektu attīstība, tiek apturēti projekti,

sabojāta investoru uzticība Latvijas spējai nodrošināt kvalitatīvu, efektīvu vidi dažādu projektu attīstīšanai. Protams, būvniecība nav unikāla nozare šajā ziņā, problēmas ar ārzemju investoru uzticību Latvijai kā kvalitatīvai investīciju videi ir ne tikai būvniecības nozarē. Šie apstākļi ievērojamā mērķī Eiropas Savienības (ES) fondu apguvi. Kārtojot kontroles jautājumus jeb faktiski nodarbojoties ar birokrātisko lietvedību, būvniecības nozares kopējā stratēģiskā attīstība palikusi novārtā – joprojām būvnieki īsti nevar zināt, kā plānot savu attīstību gan īstermiņā, gan ilgtermiņā.

Novārtā pamesti arī būvnieku kvalifikācijas un izglītības jautājumi. Publiski izskanot lielo universitāšu sāpei, zem paklāja pastumta profesionālās kvalifikācijas, arodizglītības, mūžizglītības attīstības problēmu risināšana. Būvniecības nozarē jūtams krass dažāda līmeņa kvalificētu speciālistu trūkums, ko saasina gan demogrāfiskā bedre, gan masveida emigrācija. Rezultātā tas būtiski ietekmē būvniecības kvalitāti.

Aicinu visus nozares pārstāvjus fokusēties vienam mērķim – būvēt kvalitatīvu un droši sakārtotā vidē. Aicinu domāt par būvniecības nozares procesu un speciālistu attīstības ilgtermiņa jautājumiem, lai pašiem, sākot jauno ciklu 2022.–2030. g., būtu radīta jauna kvalitatīva būvniecības platforma un sistēma un visiem būtu gandarījums, ka ES investīcijas devušas dubultefektu. ■